

مبانی نظری امنیت

دکتر محسن وادبان

تابستان ۱۳۹۳

www.ketab.ir

سرشناسه:	مرادیان، محسن، ۱۳۴۰
عنوان و نام پدید آورنده:	مبانی نظری امنیت، محسن مرادیان
مشخصات ناشر:	تهران دانشکده علوم و فنون فارابی، ۱۳۸۹
مشخصات ظاهری:	۳۷۷ ص + ۱۲ ص فرعی : جدول، نمودار، ۱۷×۲۲
شابک:	۷-۰۵-۶۰۲۸-۶۰۰-۹۷۸
قیمت:	۱۳۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی:	فیب
موضوع:	امنیت ملی
موضوع:	امنیت ملی - - ایران
شناسه داده:	دانشکده علوم و فنون فارابی
رده بندی کتابخانه:	۱۳۸۹ ۳۴م/۱۰/۵ UA
رده بندی دیویی:	۳۵۵/۰۳
شماره کتابشناسی:	۲۱۵۳۰۹۶

ویراستار: علی اکبر قیاسی کرمانی

صفحه آرایی: جواد یعقوبی

مدیر اجرایی: علی افضلی

طرح جلد: سید مصطفی موسوی نیا

چاپ و صحافی: دانشکده فارابی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۳۹۳

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

همکاران، محققان و استادان ارجمند می‌توانند نظرات اصلاحی خود را درباره این کتاب به آدرس

تهران - صندوق پستی ۴۵۷۳ - ۱۹۳۹۵ مکتوبت پژوهش ارسال نمایند.

فهرست

عنوان

صفحه

فصل اول: تعاریف و مفاهیم امنیت ملی

مقدمه	۱۵
جایگاه امنیت در هرم نیازهای مازلو	۱۸
پیدایش مفهوم امنیت	۲۱
امنیت: منظر هستی‌شناسی	۲۲
ابعاد امنیت ملی	۲۳
امنیت اجتماعی: مفاهیم پایه	۲۸
ویژگی‌های امنیت ملی	۳۸
تفاوت مصادیق و تغییر اوریث	۴۳
تاثیرپذیری از برداشت نخبگان	۴۴
تاثیرپذیری از بازیگران غیردولتی	۴۵
وجوه دیگر امنیت ملی	۴۷
سلبی یا ایجابی بودن امنیت	۴۷
وجوه سخت و نرم امنیت خارجی	۵۰
مفاهیم مرتبط با مفهوم امنیت	۵۰
امنیت در اسلام	۵۳

فصل دوم: نظریه‌های امنیت ملی

مقدمه	۶۱
واقع‌گرایی (رنالیسم)	۶۶
نئورنالیست‌ها	۶۹
وجوه مشترک و تمایز رنالیسم و نئورنالیسم	۷۴

۷۷	جهان‌گرایی
۷۸	کثرت‌گرایی
۸۰	مطالعات امنیتی لیبرالیسی
۸۰	مبانی مطالعات امنیتی لیبرالیستی
۸۰	راهبردهای امنیتی لیبرالیستی
۸۱	صلح نوگراییک
۸۲	مطالعات امنیتی مکتب کپنهاک
۸۳	امنیت از نظر بوزان
۸۴	مرجع امنیت در مطالعات امنیتی کپنهاک
۸۵	امنیت موسع در برابر امنیت مضیق
۸۸	پیامدهای امنیتی ساری از نظر مکتب کپنهاک
۹۱	مفهوم خوداتکایی در جهان سوم
۹۳	مطالعات امنیتی سازه انگاران
۹۸	مطالعات امنیتی فراساختارگرایان
۱۰۰	مطالعات امنیتی انتقادی (مکتب فرانکفورت)
۱۰۲	انتقادهای صورت گرفته بر مطالعات سنتی
۱۰۴	رهافت‌های امنیتی
۱۰۶	هستی‌شناسی مجموعه‌های امنیتی منطقه‌ای
۱۰۷	نظریه تهاجم - دفاع
۱۰۹	تعادل تهاجم - دفاع
۱۰۹	الگوی محدود و گسترده تعادل
۱۱۰	اهداف و رویکردهای امنیتی
۱۱۱	گروه‌شناسی ایده امنیت مشترک
۱۱۴	الگوهای دفاع غیرتهاجمی

۱۱۵	نظام امنیت دسته‌جمعی
۱۱۸	نظام امنیت تعاونی
۱۲۰	سطوح امنیت در نظام تعاونی
۱۲۲	مولفه‌های تاثیرگذار در نظریه‌های امنیتی

فصل سوم: اهداف امنیت ملی

۱۲۵	مقدمه
۱۲۶	امنیت وسیع یا هدف
۱۲۷	ظرفیت طبیعی امنیت
۱۲۷	بعد سخت‌ساز از ظرفیت طبیعی امنیت
۱۲۸	بعد نرم‌افزاری ظرفیت طبیعی امنیت

فصل چهارم: مرزها و سطوح امنیت ملی

۱۳۷	مقدمه
۱۳۸	سطوح امنیت
۱۳۸	امنیت جهانی
۱۳۸	امنیت بین‌المللی
۱۳۹	امنیت ملی
۱۴۲	امنیت داخلی و خارجی

فصل پنجم: منافع و امنیت ملی

۱۴۷	مقدمه
۱۴۹	پیدایش مفهوم منافع ملی
۱۵۲	چگونگی شکل‌گیری مفهوم منافع ملی
۱۵۴	تعیین‌کنندگان منافع ملی
۱۵۵	عوامل تشکیل‌دهنده منافع ملی
۱۵۷	سطوح مختلف منافع

ابزارهای دستیابی به منافع ملی و حفظ آن	۱۵۸
رابطه مفهوم منافع ملی با سایر مفاهیم	۱۵۹
تجزیه و تحلیل منافع ملی	۱۶۱
دیدگاه‌های واقع‌گرایان نسبت به مفهوم منافع ملی	۱۶۴
نقد و بررسی دیدگاه واقع‌گرایان	۱۶۶
دیدگاه ذهنی‌گرایان نسبت به مفهوم منافع ملی	۱۶۷
نقد و بررسی دیدگاه ذهنی‌گرایان	۱۶۹
دیدگاه کارکردگرایان	۱۷۰
دیدگاه اتحاد کشمکش (نظریه ارتباطات)	۱۷۰
دیدگاه نوکارکردگرایان	۱۷۱

فصل ششم: قدرت و امنیت ملی

مقدمه	۱۷۷
تعریف قدرت	۱۷۸
قدرت سیاسی	۱۸۲
منشأ قدرت سیاسی	۱۸۳
سرچشمه‌های قدرت سیاسی	۱۸۶
شرایط و ویژگی‌های حاکم اسلامی	۱۸۷
شیوه‌ها و انگیزه‌های قدرت و اطاعت	۱۹۱
منابع قدرت	۱۹۲
منابع قدرت در اسلام	۱۹۹
انواع قدرت از لحاظ موضوع	۲۰۰
کاربردهای قدرت نظامی	۲۰۷
مشروعیت قدرت	۲۰۸
مفهوم قدرت ملی	۲۱۴

۲۱۵	نیروهای گریزاننده و گراینده به مرکز
۲۱۷	منابع فرهنگی قدرت ملی
۲۲۱	قدرت نرم از دیدگاه ژوزف نای
۲۲۲	ویژگی های قدرت نرم
۲۲۴	اثر متقابل قدرت نرم و قدرت سخت
۲۲۸	مفهوم قدرت هوشمند و قدرت همگرا به جای قدرت نرم

فصل هفتم: نقش و عملکرد قدرت ملی

۲۳۳	مقدمه
۲۳۳	مقاومت و معارضان در برابر قدرت
۲۳۴	توازن قدرت
۲۳۵	سنجش قدرت
۲۳۶	جغرافیا و قدرت ملی
۲۳۷	ژئوپلیتیک و قدرت ملی
۲۴۱	قدرت ملی و تامین کننده منافع ملی
۲۴۲	قدرت نظامی
۲۴۳	سطوح مختلف قدرت نظامی
۲۴۹	کاربردهای قدرت نظامی
۲۴۹	سنجش قدرت نظامی

فصل هشتم: امنیت داخلی، امنیت عمومی و امنیت ملی

۲۵۳	مقدمه
۲۵۳	الزامات و روش های حفظ امنیت عمومی
۲۵۶	نهادهای اقتدار
۲۵۹	نهادهای آموزشی انتظام بخش
۲۶۲	ایجاد سازای امنیت داخلی

۲۶۳	 نرم‌سازی امنیت داخلی
۲۶۵	 امنیت عمومی
۲۶۷	 تنظیم مناسبات ملت- دولت
۲۶۷	 تنظیم مناسبات بین شهروندی
۲۶۹	 مرجع امنیت عمومی
۲۷۰	 ابزارهای نرم‌سازی امنیت عمومی
۲۷۲	 راه‌های تقویمی امنیت عمومی و سایر سطوح امنیت

فصل نهم: نظام بین‌الملل و امنیت ملی

۲۸۱	 مقدمه
۲۸۱	 شناخت نظام جهانی
۲۸۳	 نظام جهانی
۲۸۵	 اهداف کشورها
۲۸۷	 کشورها از نظر استقلال
۲۹۰	 کشورها از نظر سطح توسعه و پیشرفت
۲۹۱	 درک مفهوم بین‌الملل
۲۹۲	 درک موسع از مفهوم امنیت بین‌الملل

فصل دهم: تهدیدات امنیت ملی

۲۹۷	 مقدمه
۳۰۲	 درک تهدید
۳۰۶	 ماهیت تهدید
۳۰۹	 ستجش و ارزیابی تهدیدات
۳۱۲	 شاخص‌های وجود تهدید
۳۱۴	 شاخص‌های سنجش تهدید
۳۲۰	 شاخص‌های ضمنی

عوامل و منابع تهدید کننده امنیت ملی	۳۲۱
دسته بندی منابع تهدیدات خارجی	۳۳۸

فصل یازدهم: تحول در مفهوم امنیت ملی

مقدمه	۳۴۷
نتیجه تحولات	۳۵۵
نقش اطباء در تحول مفهوم امنیت	۳۵۸

فصل دوازدهم: ملاحظات امنیتی و پدافند غیرعامل

مقدمه	۳۶۳
اهداف دفاع غیرعامل	۳۶۵
اصول دفاع غیرعامل	۳۶۶
حلقه های استراتژیک و دادن	۳۶۷
معیارهای اولویت بندی مراکز	۳۷۱
نقش دفاع غیرعامل در امنیت ملی	۳۷۳
ماهیت تهدیدات آینده	۳۷۴
منابع و مآخذ	۳۷۰۹